

Muzyka źródłem inspiracji twórczej aktywności muzycznej, plastycznej oraz ruchowej.

„Dziecko lubi wyrażać siebie za pomocą gestu, rysunku czy muzyki (...)”.¹

Aktywność muzyczna, plastyczna i ruchowa są dla dziecka terenem zdobywania nowych wiadomości, doświadczania nowych przeżyć i wrażeń, rozpoznawania swoich emocji, które służą wyzwolaniu twórczej postawy, otwartości i to nie tylko w zakresie plastyki czy muzyki, ale we wszystkich formach działalności dziecka oraz w jego stosunkach ze światem zewnętrznym.

Propozycje różnych form integracji powyższych aktywności:

1. Malowanie piosenek, których dzieci słuchają.

Uwaga dzieci powinna być skierowana zarówno na słowa, jak i na muzykę – jej tempo, rytm, typ melodii, grę barw, głos i akompaniament, a przede wszystkim na określoną przez te czynniki emocjonalną jakość utworu, która powinna znaleźć odbicie w rysunkach dzieci.

2. Malowanie “treści” zawartej w słuchanym utworze instrumentalnym bez słów.

Treść nie jest podana jednoznacznie, jednak wynika z tytułu utworu, nastroju, tempa, typu melodyki, harmonii, barwy i sposobu wykonania. Dla dzieci utwór jest najłatwiej zrozumiały, jeśli określają go: rytm, tempo i dynamika.

Dzięki tym elementom muzyka najwyraźniej kojarzy się dzieciom ze zjawiskami występującymi w świecie zewnętrznym i z ludzkimi uczuciami.

3. Malowanie tematu, który niejako narzuca się wyobraźni dziecka po wysłuchaniu utworu, gdy nie znany jest jego tytuł.

Dzieci kojarzą sobie utwór z różnymi sytuacjami, które charakteryzują się podobnym tempem i dynamiką.

4. Malowanie nastroju słuchanego utworu.

Przedstawienie plastyczne treści utworu.

Przeniesienie pewnych środków wyrażania muzycznego na wyrażanie plastyczne, np. słuchanie utworów kontrastowych: o niskich dźwiękach i wolnym tempie oraz utworów wykonywanych w górnym rejestrze tonów, lekko, w szybkim tempie, a następnie wybór środków, narzędzi do pracy plastycznej: piórko i tusz, patyk i farba itp. i “rysowanie” nastroju w formie bądź obrazka przedstawiającego, bądź abstrakcyjnego układu plam, kresek, linii. Dzieci obrazują w tym przypadku zmieniające się nastroje utworu przez wybór koloru i faktury.

5. Plastyczna interpretacja różnych rodzajów metrum i rytmu muzycznego.

¹ R. Gloton, C. Clero: Twórcza aktywność dziecka, Warszawa WSiP 1976r.

6. Przenoszenie dynamiki muzycznej na formy plastyczne.

Dzieci oddają to poprzez ton i walor rysunku.

7. Układ linii melodycznej w piosence czy fragmencie utworu instrumentalnego, a linia i jej układy w obrazie.

8. Tempo utworu muzycznego wyrażane bezpośrednio pod wpływem aktualnego wrażenia rzucaniem plam barwnych na papier.

Abstrakcja.

9. Barwa muzyczna powstała z użycia rejestru (wysokiego lub niskiego) wyrażona walorem jasnym lub ciemnym.

Dzieci w sposób naturalny kojarzą sobie dźwięki wysokie z barwami jasnymi, a dźwięki niskie z ciemnymi.

10. Relacje dźwięków wysokich i niskich.

Ich układy w utworze muzycznym a kształty przestrzenne w utworach plastycznych.

11. Zarejestrowanie przy pomocy ornamentu fakturalnego wybraną techniką plastyczną "kolorystycznego" przebiegu utworu muzycznego.

Wysłuchanie barw różnych instrumentów występujących fragmentami solo na tle zespołu lub barw zespołowo brzmiących instrumentów.

12. Plastyczne wyrażanie formy utworu muzycznego (np. ABA, ronda, wariacje, itp.).

13. Zabawy ruchowe ze śpiewem.

Zawierają elementy swobody, rozwijają przy tym własną aktywność i są przyjemnością dla dziecka. Tworząc zabawę ze śpiewem opieramy się albo na treści, albo na melodii piosenki.,

- Zabawą inscenizowaną lub ilustracyjną - najważniejsze jest słowo.
- Zabawa rytmiczna - podstawą jest budowa melodii, jej rytm.
- Zabawa taneczna – jeżeli melodia ma charakterystyczne rytmy taneczne, np. walca, polki, krakowiaka

Zabawy te pozwalają w pełni zrozumieć i przeżyć treść oraz nastrój piosenki, rozwijają wyobraźnię, fantazję, a także pomysłowość dziecka.

14. Opowieści ruchowe.

Dzieci próbują wyrazić improwizowanym ruchem pozamuzyczną treść słuchanego utworu. Ułatwieniem tego zadania jest opowiadanie przez nauczyciela bajki, czytanie wiersza lub też oglądanie scenki teatralnej. Opowiadaniu powinna towarzyszyć muzyka.

15. Tańce.

Forma ruchu, która wymaga od dzieci ćwiczenia pamięci, orientacji przestrzennej, wrażliwości słuchowej, opanowania kroków tanecznych i poczucia frazy, wrażliwości na zmianę charakteru muzyki, umiejętności spostrzegania powtórzeń i kontrastów w budowie piosenek i utworów.

16. Zabawa z instrumentami.

Odtwarzanie rytmów na instrumentach perkusyjnych; tworzenie własnych schematów rytmicznych, prostych akompaniamentów do poznanych piosenek.